

تفکیک‌سازی روان‌درمانی‌های مبتنی بر نمایش: تأثیر درمانگری، روان‌نمایشی و نمایش درمانگری

محمد رضا جباری^۱، غلامعلی افروز^۲، کیانوش هاشمیان^۳، رضا پورحسین^۴، سعید اکبری زردخانه^۵

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، پردیس بین‌المللی کیش دانشگاه تهران، کیش، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ استاد گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۳ دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

^۴ دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۵ استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر تبیین اصطلاحات تأثیر درمانگری، روان‌نمایشی و نمایش‌درمانگری بود. روش: پژوهش حاضر به روش کیفی و از نوع بنیادی بود. به منظور اجرای این پژوهش، منابع مربوط از بانک‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی و کتاب‌های معتبر در این زمینه تحلیل و بررسی شدند. یافته‌ها: در این مطالعه، اصطلاحات تأثیر درمانگری، روان‌نمایشی و نمایش‌درمانگری تعریف شدند و تاریخچه هر یک از این مدل‌های درمانی به‌طور مختصر بیان گردید. همچنین شباهت‌ها و تفاوت‌های نمایش-درمانگری و روان‌نمایشی از لحاظ پایه‌های نظری، ساختار، فن و اجرا تبیین شد. نتیجه‌گیری: تأثیر درمانگری، روان‌نمایشی و نمایش‌درمانگری، مدل‌های درمانی مبتنی بر نمایش هستند که هر کدام از ساختاری منحصر به فرد برخوردارند. این در حالی است که در برخی از مطالعات داخلی، شاهد اختلاط این مدل‌های درمانی یا ابهام در مدل به‌کاررفته هستیم. طبق جست‌وجوهای انجام‌شده، مطالعه‌ای درباره‌ی تبیین این سه مدل درمانی صورت نیافته است. نظر به تفاوت‌های میان این مدل‌های درمانی لازم است که به‌هنگام تدوین مطالعه‌ی مبتنی بر هر کدام از مدل‌های تأثیر درمانگری، روان‌نمایشی و نمایش‌درمانگری، به ساختار و فرایند خاص آن مدل دقت گردد و برنامه‌ی مداخلاتی متناسب با ساختار و فنون مدل انتخاب‌شده، پیاده‌سازی شود.

واژه‌های کلیدی: نمایش، آیین، تأثیر درمانگری، روان‌نمایشی، نمایش‌درمانگری، تأثیر درمانی، نمایش‌درمانی